

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Verkkopankkitunnukset, tunnistaminen, syrjintäolettama, Australian passi, hyväksyttävä syy, oikeasuhtaisuus

Diaarinumero: YVTLTK/133/2016

Antopäivä: 8.6.2017

Hakija katsoi tulleen syrjityksi, kun hänen Australian passiaan, oleskelulupaansa, Kela – korttiaan eikä suomalaiseksi vaihdettua ajokorttiaan hyväksytty tunnistusasiakirjoiksi verkkopankkitilin avaamiseksi pankissa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että pankin menettely oli yhdenvertaisuuslain 11 §:ssä tarkoitettulla tavalla perustunut lakiin ja menettelyllä oli hyväksyttävä tavoite. Näin ollen lautakunta katsoi, ettei kysymys ollut välittömästä syrjinnästä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että pankki oli voinut yhdenvertaisuuslaissa mainituin perustein hyväksyttävästi vaatia hakijalta pankin tunnistusperiaatteissa tunnistamiseen hyväksytyn asiakirjan hänen tunnistamiseksi. Kun hakijalla oli mahdollisuus saada suomalainen henkilökortti, joka maksaa 55 euroa ja on voimassa 5 vuotta, lautakunta katsoi, ettei tätä voitu pitää kohtuuttomana.

Näin ollen lautakunta katsoi, että pankin menettelylleen esittämä tavoite oli hyväksyttävä ja sen saavuttamiseksi käytetyt keinot oikeasuhtaisia, ja hylkäsi hakemuksen.

(Lainvoimainen)

Asian tausta

Hakija katsoo tulleen syrjityksi kansalaisuutensa perusteella, koska Osuuspankki ei suostunut antamaan hänelle pankkitilin avauksen yhteydessä verkkopankkitunnuksia, vaikka hänellä oli ollut mukanaan useita suomalaisten viranomaisten myöntämiä tunnistusasiakirjoja (oleskelulupa, Kela-kortti, suomalaiseksi vaihdettu ajokortti) sekä Australian passi. Hakija katsoo, että näitä tunnistusasiakirjoja varten hänen taustansa on selvitetty huomattavasti tarkemmin kuin mitä poliisiviranomaisen myöntämän henkilökortin saaminen vaatisi.

Hakijan vaatimukset

Hakija pyytää kieltämään häneen kohdistuvan syrjinnän sekä asettamaan uhkasakon kiellon tehosteeksi.

Hakijan perustelut

Hakijalla oli mukanaan pankissa useita tunnistusasiakirjoja kuten Australian biometrinen passi, oleskelulupa. Kela-kortti ja suomalaiseksi vaihdettu ajokortti, joita varten hänen taustansa on

selvitetty huomattavasti tarkemmin kuin mitä poliisin tekemä henkilökortin saamista varten tekemä selvitys vaatisi. Hakija katsoo pankin menettelyn olleen tämän takia mielivaltaista ja syrjivää hänen kansalaisuutensa perusteella. Hakija on tunnistautunut suomalaisissa viranomaisissa Kela –korttia hakiessa ja poliisille muunnettaessa hänen ajokorttiaan suomalaiseksi sekä avioliittoon perustuvan oleskeluluvan myöntämistä varten, jolloin tehtiin kattava henkilön taustojen kartoitus mukaan lukien Hämeen poliisin suorittama haastattelu Lahden pääpoliisiasemalla. Oleskeluluvan myönsi poliisilaitos. Oleskelulupakortti on Suomen poliisin myöntämä tunnisteasiakirja, joka sisältää biometrisinä tunnisteita kuten kasvokuvan ja kaksi sormenjälkeä. Oleskelulupa ei ole virallinen henkilökortti, mutta sitä ei ole myöskään suomalaiselle myönnetty ajokortti, jonka Osuuspankki ainakin vielä heinäkuussa 2016 on hyväksynyt todistukseksi henkilöllisyydestä.

Vastaaajan vastaus

Vastaaaja kiistää syrjineensä hakijaa, koska sillä on ollut menettelylleen lakiin perustuvat hyväksyttävät syyt.

Vastaaajan perustelut

Verkkopalvelutunnukset ovat vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009, jäljempänä Tunnistuslaki) tarkoitettuja tunnistusvälineitä. Niiden myöntämisessä ja hakijan ensitunnistamisessa noudatetaan Tunnistuslain ja Finanssivalvonnan Standardin 2.4 määräyksiä hakijan henkilöllisyyden todentamiseen kelpaavista asiakirjoista.

Tunnistuslain 17 §:n 2 momentin mukaan henkilökohtaista ensitunnistusta tehtäessä pankin on tunnistettava tunnistusvälineen hakija huolellisesti todentamalla hänen henkilöllisyytensä voimassa olevasta Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämästä passista tai henkilökortista. Halutessaan tunnistusvälineen tarjoaja voi käyttää henkilöllisyyden varmentamisessa myös muun valtion viranomaisen myöntämää voimassa olevaa passia. Jos pankki käyttää tätä mahdollisuutta sen on mainittava tunnustusperiaatteissaan minkä valtioiden passit se hyväksyy. Tunnustusperiaatteista ei voida tehdä tapauskohtaisia poikkeamia

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 §:n ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 6 §:n mukaan pankilla on lähtökohtainen velvollisuus tuntea ja tunnistaa asiakkaansa. Kyseisestä velvollisuudesta johtuen pankin tulee mitoittaa toimintansa ja asiakkaittensa tunnistaminen suhteessa sen toimintaympäristön riskeihin sekä pankilla oleviin resursseihin. Tunnistamisen yhteydessä asiakkaalta edellytettävien tunnistusdokumenttien laajuus johtuu pankin riskienhallinnasta ja kyvystä tunnistaa asiakkaansa.

Pankin 4.4.2016 voimaan tulleiden tunnustusperiaatteiden mukaan hakijan henkilöllisyys todennetaan voimassa olevasta Euroopan talousalueen (ETA) jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämästä passista tai matkustusasiakirjaksi hyväksyttävästä henkilökortista. Muiden kuin edellä mainittujen valtioiden viranomaisien myöntämiä passeja ja henkilökortteja ei hyväksytä hakijan henkilöllisyyden todentamisasiakirjoina. Hakijan henkilöllisyys voidaan todentaa myös Suomen viranomaisen 1.10.1990 jälkeen Suomen kansalaiselle myöntämästä ajokortista, Suomen poliisin 1.3.1999 jälkeen myöntämästä henkilökortista, vaikka henkilökortti ei olisi matkustusasiakirja (alaikäisen henkilökortti, ulkomaalaisen henkilökortti ja väliaikainen henkilökortti), Suomen viranomaisen myöntämästä muukalaispassista tai pakolaisen matkustusasiakirjasta, joiden haltijan henkilöllisyys on voitu luotettavasti varmistaa. Ulkomaalaista

ajokorttia ja Suomen poliisin ulkomaalaiselle vaihtamaa ajokorttia ei hyväksytä henkilöllisyyden todentamisasiakirjaksi. Jos hakijalla ei ole henkilöllisyyden todentamiseen hyväksyttävää asiakirjaa tai, jos hakijan henkilöllisyyttä tai asiakirjan aitoutta ei voida luotettavasti todentaa, henkilöllisyyden todentamisen tekee poliisi.

Pankin tunnistamisperiaatteita ei voida pitää asiakaan näkökulmasta kohtuuttomina, sillä asiakkaalla on ollut joka tapauksessa mahdollisuus saada verkkopankkitunnukset hankkimalla tunnustuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu ensitunnistamiseen kelpaava henkilökortti tai antamalla poliisin suorittaa ensitunnistaminen tunnustuslain 17 §:n mukaisesti.

Kieltäytyessään verkkopankkitunnusten myöntämisestä hakijalle, pankki on noudattanut OP ryhmän tunnistusperiaatteita ja osuuspankeille annettuja ryhmätasoisia ohjeita henkilöllisyyden todentamiseen kelpaavista asiakirjoista. OP ryhmässä noudatetaan verkkopalvelutunnusten hakijan henkilöllisyyden todentamisesta annettuja ohjeita kaikkien hakijoiden osalta, kansalaisuudesta riippumatta.

Ulkomaalaiselle myönnetty oleskelulupa ei ole tunnustuslaissa tarkoitettu ensitunnistamiseen kelpaava asiakirja eikä se maahanmuuttoviraston ja poliisin internet-sivujen mukaan ole lainkaan virallinen henkilötodistus

Hakijalla on mahdollisuus pyytää poliisia suorittamaan tunnustuslain 17 §:n tarkoittama ensitunnistaminen ja näin ollen saada käyttöönsä verkkopalvelutunnukset.

Asiassa pyydetty lausunnot

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on pyytänyt lausunnot sisäministeriön poliisiosastolta, maahanmuuttovirastolta ja ulkoasiainministeriön maahantulo- ja passiasioiden yksiköltä.

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto

- 1) Vastaako poliisiviranomaisen oleskeluluvan hakemisen tai sen jatkamisen yhteydessä suorittama tunnistaminen luotettavuudeltaan tunnustuslain 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua poliisin suorittamaa ensitunnistamista?
- 2) Vastaako poliisiviranomaisen avioliiton perusteella myönnettävän oleskeluluvan hakemisen tai sen jatkamisen yhteydessä suorittama tunnistaminen luotettavuudeltaan tunnustuslain 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua poliisin suorittamaa ensitunnistamista.

Tunnistusasiakirjana on edellä mainituissa tilanteissa ulkomaan viranomaisen myöntämä passi.

Vastauksenaan esitettyihin kysymyksiin sisäministeriön poliisiosasto katsoo, että jos oleskeluluvan hakijalla on ulkomaan viranomaisen myöntämä passi, hänen tunnistamisensa poliisin oleskelulupaprosessissa vastaa luotettavuudeltaan tunnustuslain 17 §:n 3 momentin mukaista poliisin suorittamaa ensitunnistamista. Tämä koskee kaikkia kysymyksessä mainittuja oleskelulupaperusteita.

Maahanmuuttoviraston lausunto

Vastaako maahanmuuttoviraston oleskeluluvan hakemisen tai sen jatkamisen yhteydessä suorittama tunnistaminen luotettavuudeltaan tunnustuslain (617/2009) 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua poliisin suorittamaa ensitunnistamista?

Tunnistusasiakirjoina on ulkomaan viranomaisen myöntämä henkilökortti ja passi.

Maahanmuuttoviraston käsityksen mukaan oleskeluluvan hakijan tunnistaminen ei pääsääntöisesti olisi mahdollista tavalla, joka vastaisi tunnistuslaissa tarkoitettua ensitunnistamista.

Oleskelulupahakemuksen vireillepanon yhteydessä ei suoriteta sellaisia toimenpiteitä, jotka vastaisivat tunnistamislain 17 §:n 3 momentin tarkoittamaa poliisin suorittamaa ensitunnistamista.

Ulkoasiainministeriön maahantulo- ja passiasioiden yksikön lausunto

Vastaako Suomen ulkomailla sijaitsevan suurlähetystön oleskeluluvan hakemisen tai sen jatkamisen yhteydessä suorittama tunnistaminen luotettavuudeltaan tunnistuslain (617/2009) 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua poliisin suorittamaa ensitunnistamista?

Tunnistusasiakirjoina on ulkomaan viranomaisen myöntämä henkilökortti ja passi.

Ulkoasiainministeriön maahantulo- ja passiasioiden yksikön käsityksen mukaan tunnistamislain 17 §:n 3 momentin tarkoittamaa ensitunnistamista ei voida suoraan rinnastaa edustustoissa hakemusasioiden yhteydessä tehtävään ensimmäiseen tunnistamiseen. Tunnistaminen edustustoissa tehdään parhaiden käytänteiden mukaisesti ja siihen vaikuttaa merkittävästi edustuston asemamaan viranomaiskäytännöt ja yleiset olosuhteet. Australian passien luotettavuudesta ei ole ollut epäilystä, eikä Suomen edustusto Canberrassa ole joutunut vaatimaan lisäksi muuta henkilöllisyyden todistavaa asiakirjaa. Suomessa asuvien ei-kansalaisten oleskelulupahakemusten yhteydessä vaaditaan myös henkilökortti tai oleskelulupa. Toista oleskelulupaa tai jatkolupaa hakevien tunnistamisen yhteydessä hyödynnetään myös kansallisten rekisterien viite- ja kuvatietoja.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkää hakemuksen.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kysymys siitä, onko pankki syrjinyt vakituisesti Suomessa asuvaa hakijaa kansalaisuuden perusteella, kun se ei myöntänyt hänelle verkkopalvelutunnuksia hänen esittämillään henkilöllisyyden todentamisasiakirjoilla, joita olivat biometrisen tunnisteen sisältävä Australian passi, Suomen poliisin myöntämä oleskelulupa, Kela –kortti sekä ulkomaalaisesta ajokortista suomalaiseksi vaihdettu ajokortti.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Syrjintäkielto

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 2 §:n 1 momentin mukaan lakia sovelletaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa.

Yhdenvertaisuuslain 4 §:n 4 momentin mukaan tavaroiden tai palvelujen tarjoajalla tarkoitetaan laissa sitä, joka ammattimaisesti tarjoaa tavaroita tai palveluja yleisesti saataville.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä esimerkiksi alkuperän, kansalaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukaan syrjintä on välitöntä, jos jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Yhdenvertaisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelu perustuu lakiin ja sillä muutoin on hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia.

Yhdenvertaisuuslain 11 §:n 2 momentin mukaan erilainen kohtelu on kuitenkin oikeutettua siinäkin tapauksessa, että kohtelun oikeuttamisperusteista ei ole säädetty, jos kohtelulla on perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia.

Yhdenvertaisuuslain 13 §:n mukaan syrjintä on välillistä, jos näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, paitsi jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Pankkiasiakkaan tunnistaminen

Luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014, jäljempänä luottolaitoslaki) 15 luvun 18 §:n mukaan luottolaitoksen on tunnettava asiakkaansa. Asiakkaan tuntemisessa on lisäksi voimassa, mitä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008, jäljempänä rahanpesulaki) säädetään. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista.

Luottolaitoslain 7 §:n mukaan tilinavaajan henkilöllisyys on aina todettava ja sopimukseen on merkittävä riittävät tiedot tilinavaajasta.

Rahanpesulain 6 §:n mukaan ilmoitusvelvollisen on voitava osoittaa 31 §:ssä tarkoitetulle valvovalle viranomaiselle tai valvomaan asetetulle, että ilmoitusvelvollisen tässä laissa säädetty asiakkaan tuntemista ja jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät ovat riittävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin kannalta.

Rahanpesulain 7 §:n 1 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja 7 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan todennettava asiakkaan henkilöllisyys vakituista asiakassuhdetta perustettaessa ja 7 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan, jos ilmoitusvelvollinen epäilee aiemmin todennetun asiakkaan henkilöllisyyden todentamistietojen luotettavuutta tai riittävyttä.

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009, jäljempänä tunnistuslaki) sisältää säännökset vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista sekä niihin liittyvien palveluiden tarjoamisesta niitä käyttäville palveluntarjoajille ja yleisölle.

Tunnistuslain 17 §:n mukaan ensitunnistamisen on tapahduttava henkilökohtaisesti. Tunnistuspalvelun tarjoajan on tunnistettava tunnistusvälineen hakija huolellisesti toteamalla hänen henkilöllisyytensä voimassa olevasta Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämästä passista tai henkilökortista. Halutessaan tunnistusvälineen tarjoaja voi käyttää henkilöllisyyden varmentamisessa myös muun valtion viranomaisen myöntämää voimassa olevaa passia.

Tunnistuslain 1.7.2016 (533/2916) voimaan tulleen 17 §:n 2 momentin mukaan ensitunnistamisessa, joka perustuu yksinomaan viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan, hyväksyttäviä asiakirjoja ovat voimassa oleva Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti. Halutessaan tunnistusvälineen tarjoaja voi käyttää henkilöllisyyden varmentamisessa myös muun valtion viranomaisen myöntämää voimassa olevaa passia.

Finanssivalvonta valvoo luottolaitostoinnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n mukaan kyseisen lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Finanssivalvonta on antanut 1.9.2010 voimaan tulleen standardin S 2.4 asiakkaan tuntemisesta, jossa annetaan tarkempia ohjeita ja määräyksiä asiakkaan tunnistamisesta ja henkilöllisyyden toteamisesta.

Velvollisuus pankkipalvelujen tarjoamiseen

Hakemushetkellä voimassa olleen luottolaitoslain 15 luvun 6 §:n mukaan talletuspankki sai kieltäytyä tavanomaisen talletustilin avaamisesta ja tilin käyttöön tarkoitetun välineen myöntämisestä taikka maksupalvelua koskevan toimeksiannon hoitamisesta ETA-valtiossa laillisesti oleskelevalle luonnolliselle henkilölle vain, jos kieltäytymiselle oli painava peruste. Perusteen tuli liittyä asiakkaaseen tai hänen aiempaan käyttäytymiseensä taikka siihen, ettei asiakassuhteelle ilmeisesti ole todellista tarvetta. Kieltäytymisen peruste oli ilmoitettava asiakkaalle.

Luottolaitoslain 1.1.2017 voimaan tulleen 6 §:n (1054/2016) mukaan talletuspankin on maksutiliä, maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita tarjotessaan tarjottava niitä yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi ETA-valtiossa laillisesti asuville. Maksupalveluita tarjoavan talletuspankin on tarjottava euromääräistä perusmaksutiliä, siihen liittyviä maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita ETA-valtiossa laillisesti asuville luonnollisille henkilöille noudattaen tätä pykälää ja 6 a ja 6 b §:ää. Perusmaksutiliä, siihen liittyviä maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita tarjotessaan talletuspankin tulee kohdella kaikkia asiakkaita yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi. Asiakkaalla tarkoitetaan tässä pykälässä ja 6 a ja 6 b §:ssä luonnollista henkilöä, joka toimii pääasiallisesti sellaisessa tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa.

Luottolaitoslain 1.1.2017 voimaan tulleen 6 a §:n (1054/2016) 1 momentin mukaan talletuspankin tarjoaman perusmaksutilin palvelun tulee sisältää tilin avaamisen, käyttämisen ja sulkemisen, varojen tallettamisen, käteisen nostamisen ETA-valtion alueella, maksutapahtumien toteuttamisen suoraveloituksina, maksukortilla, tilisiirroilla, pankkipäätteillä, luottolaitoksen toimipisteissä ja luottolaitoksen verkkopalveluissa. Talletuspankin on tarjottava 1 momentissa tarkoitettuja palveluita yhtä laajasti kuin se jo tarjoaa niitä asiakkailleen, joilla on jokin muu maksutili kuin perusmaksutili. Talletuspankki ei saa rajoittaa 1 momentissa tarkoitettujen palveluiden tai sähköisen tunnistamisen palveluiden tapahtumamääriä. Talletuspankkien on tarjottava vahva sähköinen tunnistuspalvelu perusmaksutiliasiakkaalleen, jos se tarjoaa sitä muille asiakkaille.

Syrjintäolettaman syntyminen

Hakija on esittänyt selvitystä siitä, ettei pankki ollut hyväksynyt hänen esittämänsä Australian passia eikä Suomen poliisin myöntämää oleskelulupakorttia tunnistautumiseen verkkopalvelutunnusten saamiseksi. Sisäministeriön poliisiosasto on lausunnossaan katsonut, että jos oleskeluluvan hakijalla on ulkomaan viranomaisen myöntämä passi, hänen tunnistamisensa poliisin oleskelulupaprosessissa vastaa luotettavuudeltaan tunnistuslain 17 §:n 3 momentin mukaista poliisin suorittamaa ensitunnistamista. Lisäksi ulkoasiainministeriön maahantulo- ja passiasioiden yksikön lausunnon mukaan Australian passien luotettavuudesta ei ole ollut epäilystä, eikä Suomen edustusto Canberrassa ole joutunut vaatimaan lisäksi muuta henkilöllisyyden todistavaa asiakirjaa.

Edellä esitetyillä perusteilla yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että asiassa on saatu hakijalta ja viranomaisilta objektiivisesti arvioiden sellaista selvitystä, jonka perusteella on syntynyt syrjintäolettaja, ja että todistustaakka on kääntynyt. Vastaajan on näin ollen näytettävä, ettei se ole menetellyt yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 8 §:n syrjintäkiellon vastaisesti.

Syrjintäolettaman kumoaminen

Hakijan henkilöllisyyden selvittämisen tarpeellisuus

Asiakkaan tunnistamista koskevan lainsäädännön mukaan pankin on voitava tunnistaa asiakkaansa luotettavasti. Hakija olisi halunnut pankilta verkkopalvelutunnukset, joten pankilla oli perusteltu syy hakijan henkilöllisyyden selvittämiseen.

Hakijan henkilöllisyyden todentaminen

Pankilla oli tunnistuslain 17 § n mukaan oikeus verkkopankkitunnusten myöntämiseksi suoritettavassa ensitunnistamisessa hyväksyä tunnistautumisasiakirjaksi vain Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti.

Pankin ohjeiden mukaan hakijan tunnistamiseen ei voitu käyttää hakijan esittämiä tunnistaumisasiakirjoja.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että pankin menettely on yhdenvertaisuuslain 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla perustunut lakiin ja menettelyllä on ollut hyväksyttävä tavoite. Näin ollen lautakunta katsoo, ettei kysymys ole välittömästä syrjinnästä.

Välillisestä syrjinnästä on kyse, jos näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, paitsi jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että pankki on voinut yhdenvertaisuuslaissa mainituin perustein hyväksyttävästi vaatia hakijalta pankin tunnistusperiaatteissa tunnistamiseen hyväksytyn asiakirjan hänen tunnistamiseksi. Kun hakijalla on ollut mahdollisuus saada suomalainen henkilökortti, joka maksaa 55 euroa ja on voimassa 5 vuotta, lautakunta katsoo, ettei tätä voida pitää kohtuuttomana. Näin ollen lautakunta katsoo, että pankin menettelylleen esittämä tavoite on ollut hyväksyttävä ja sen saavuttamiseksi käytetyt keinot oikeasuhtaisia.

Johtopäätös

Edellä esitetyin perustein yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että pankin esittämät perusteet kumoavat syntyneen syrjintäoletaman.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta (1327/2014) 1 §, 7 §, 12 §

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 2 § 1 momentti, 8 §, 10 §, 11 § 1 ja 2 momentti, 13 §, 18 § 1 momentti, 20 § 3 momentti, 21 § 2 momentti, 28 §

Luottolaitostoiminnasta annettu laki (610/2014) 15 luku 18 § sekä (1054/2016) 6 § ja 6 a §

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annettu laki (503/2008) 6 §, 7 § 1 momentti 1 kohta

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009) 17 § 1, 2 ja 3 momentti, 20 §, 21 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.